הגדה
של פסח

ה
חֹדֶשׁ
הַזֶּה
לָכֶם רֹאשׁ חֳדָשִׁים
רִאשׁוֹן הוּא לָכֶם
לְחׇדְשֵׁי הַשָּׁנָה׃

בַּחֹדֶשׁ הָרִאשׁוֹן בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר
לַחֹדֶשׁ בֵּין הָעַרְבָּיִם פָּסַח׃ וְהָיָה
הַיּוֹם הַזֶּה לָכֶם לְזִכָּרוֹן וְחַגֹּתֶם
אֹתוֹ לְדֹרֹ־תֵיכֶם חֻקַּת עוֹלָם
תְּחָגֻּהוּ׃ שָׁמוֹר אֶת חֹדֶשׁ הָאָבִיב

ועשית פסח:

בּוֹא וְאֶשַּׁק לְךָ בְּנִי הָאָדָם
עִם יֶרֶק שָׂדוֹת וְשָׁמַיִם שֶׁל אוֹר
טַפְּךָ לֹא רָחַץ עוֹד מֵחֶלְאָה וָדָם
אַךְ לִבְּךָ מְפַרְכֵּס מְזֻכָּךְ וְטָהוֹר

בּוֹא וְאָנִיף אוֹתְךָ מַטֶּה וָרֹם
וּלְאַרְבַּע הָרוּחוֹת לְדַתְךָ אֲבַשֵּׂר
נָבְטוּ שִׁבֳּלִים בְּמֶרְחָב וְיֵשׁ יוֹם
וְהֵידַד הַקּוֹצְרִים מִלְּבָבְךָ יְנַסֵּר

כִּי־הִנֵּה הַסְּתָו עָבָר
הַגֶּשֶׁם חָלַף הָלַךְ לוֹ:
הַנִּצָּנִים נִרְאוּ בָאָרֶץ
עֵת הַזָּמִיר הִגִּיעַ
וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע
בְּאַרְצֵנוּ: הַתְּאֵנָה
חָנְטָה פַגֶּיהָ וְהַגְּפָנִים
סְמָדַר נָתְנוּ רֵיחַ:

דּוֹדִי לִי וַאֲנִי לוֹ הָרֹעֶה בַּ
בַּשּׁוֹשַׁנִּים:

נֵצֵא הַשָּׂדֶה נָלִינָה
בַּכְּפָרִים: נַשְׁכִּימָה לַכְּרָמִים
נִרְאֶה אִם־פָּרְחָה הַגֶּפֶן פִּתַּח
הַסְּמָדַר הֵנֵצוּ הָרִמּוֹנִים:

הִגִּיעַ לֵיל פֶּסַח: הַלַּיְלָה הַזֶּה כָּל
הָעוֹלָם כֻּלּוֹ אוֹמֵר בּוֹ הַלֵּל: הַלַּיְלָה
הַזֶּה אוֹצְרוֹת טְלָלִים נִפְתָּחִים:

טל
בטל
טל
בטל
טל
בטל

צַוֵּה שָׁנָה טוֹבָה וּמְעֻטֶּרֶת
פְּרִי הָאָרֶץ לְגָאוֹן וּלְתִפְאָרֶת

טֹפֵף עֲלֵי אֶרֶץ בְּרוּכָה
מִמֶּגֶד שָׁמַיִם שַׂבְּעֵנוּ בְּרָכָה

יַעֲסִיס צוּף הָרִים
זִמְרָה נַנְעִים וְקוֹל נָרִים

מי שיוצא בימי ניסן ורואה אילנות שמלבלבים אומר: ברוך שלא חיסר בעולמו כלום וברא בו בריות טובות ואילנות טובים להתנאות בהם בני אדם

העולם
בזכותו של מי קים
בזכותם של נצנים
בשדות ובגנים
ביערות ועל שפת אגם
בזכותם קים

העולם
בזכותו של מי קים
בזכותם של התינוקות
בבתים ובסכות
בכל מקום אשר הם שם
בזכותם קים

העולם
בזכותו של מי קים
בזכותם של פרפרים
בשדות ובכרים
באביב ובקיץ חם
בזכותם קים

העולם
בזכותו של מי קים
בזכותם של קטנטנים
בכל מקום בכל הזמנים
ובזכות קטני עולם
העולם קים

מַה יָּפִית הָאָבִיב הַצִּיצִים יִפְרָחוּ
בַּשָּׂדֶה בָּאָחוּ צָהֳלַת חַיִּים סָבִיב
מַה יָּפִית הָאָבִיב
מַה נָּעַמְתָּ הָאָבִיב

מַה יָּפִית הָעוֹלָם יַךְ גַּלִּים בָּרוּחַ
יַם דָּגָן שָׂטוּחַ וּמְאִירִים פְּנֵי הָאֲגַם
מַה יָּפִית הָעוֹלָם
מַה נָּעַמְתָּ הָעוֹלָם

מַה יָּפִית בֹּקֶר אוֹר יִגְמְעוּ טַל כֶּסֶף
כָּל עָנָף כָּל עֵשֶׂב יִשְׁתּוּ טַל יְפִיצוּ מוֹר
מַה יָּפִית בֹּקֶר אוֹר
מַה נָּעַמְתָּ בֹּקֶר אוֹר

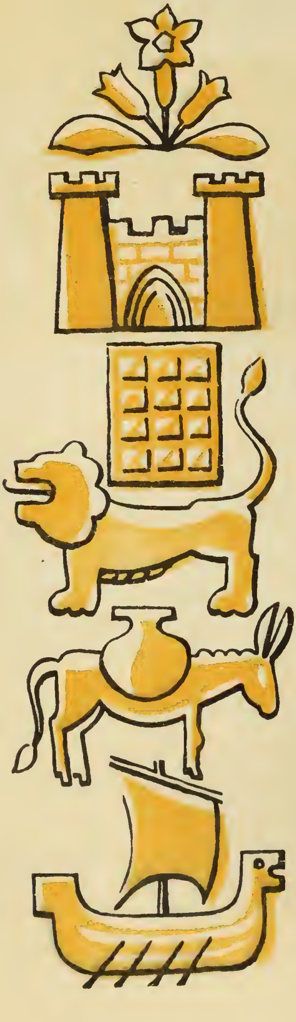
הָא לַחְמָא עַנְיָא
דִּי אֲכָלוּ אַבְהָתָנָא
בְּאַרְעָא דְמִצְרָיִם
כָּל דִּכְפִין יֵיתֵי וְיֵכֻל
כָּל דִּצְרִיךְ יֵיתֵי וְיִפְסַח

מה נשתנה הלילה הזה מכל הלילות

עֲבָדִים הָיִינוּ לְפַרְעֹה בְּמִצְרָיִם
וַיּוֹצִיאֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ מִשָּׁם בְּיָד חֲזָקָה
וּבִזְרוֹעַ נְטוּיָה: וַאֲפִלּוּ כֻּלָּנוּ חֲכָמִים
כֻּלָּנוּ נְבוֹנִים כֻּלָּנוּ יוֹדְעִים אֶת הַתּוֹרָה
מִצְוָה עָלֵינוּ לְסַפֵּר בִּיצִיאַת מִצְרָיִם:
וְכָל הַמַּרְבֶּה לְסַפֵּר בִּיצִיאַת
מִצְרַיִם הֲרֵי זֶה מְשֻׁבָּח:

וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
הַבָּאִים מִצְרָיְמָה אֵת
יַעֲקֹב אִישׁ וּבֵיתוֹ בָּאוּ׃

רְאוּבֵן
שִׁמְעוֹן
לֵוִי
וִיהוּדָה
יִשָּׂשכָר
זְבוּלֻן

וּבִנְיָמִן

דָּן

וְנַפְתָּלִי

גָּד

וְאָשֵׁר

וַיְהִי כָּל־נֶפֶשׁ יֹצְאֵי יֶרֶךְ־יַעֲקֹב
שִׁבְעִים נָפֶשׁ וְיוֹסֵף הָיָה בְמִצְרָיִם׃
וַיָּמָת יוֹסֵף וְכָל־אֶחָיו וְכֹל הַדּוֹר
הַהוּא׃ וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׁרְצוּ
וַיִּרְבּוּ וַיַּעַצְמוּ בִּמְאֹד מְאֹד וַתִּמָּלֵא
הָאָרֶץ אֹתָם׃ וַיָּקָם מֶלֶךְ חָדָשׁ

עַל־מִצְרָיִם אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת

יוֹסֵף

וַיֹּאמֶר אֶל־עַמּוֹ הִנֵּה עַם בְּנֵי יז
יִשְׂרָאֵל רַב וְעָצוּם מִמֶּנּוּ׃ הָבָה
נִתְחַכְּמָה לוֹ פֶּן־יִרְבֶּה וְהָיָה כִּי־
תִקְרֶאנָה מִלְחָמָה וְנוֹסַף גַּם־הוּא
עַל־שֹׂנְאֵינוּ וְנִלְחַם־בָּנוּ וְעָלָה מִן
הָאָרֶץ׃ וַיָּשִׂימוּ עָלָיו שָׂרֵי מִסִּים
לְמַעַן עַנֹּתוֹ בְּסִבְלֹתָם וַיִּבֶן עָרֵי
מִסְכְּנוֹת לְפַרְעֹה אֶת־פִּתֹם וְאֶת־רַעַמְסֵס

וְכַאֲשֶׁר יְעַנּוּ אֹתוֹ
כֵּן יִרְבֶּה וְכֵן יִפְרֹץ׃

ויעבדו מצרים את
בני ישראל בפרך:
וימררו את־חייהם
בעבדה קשה בחמר
ובלבנים ובכל־עבדה
בשדה את כל עבדתם
אשר עבדו בהם בו
בפרך:
ויהי בימים הרבים
ההם וימת מלך מצרים
ויאנחו בני־ישראל
מן־העבדה ויזעקו:
ותעל שועתם אל־
האלהים מן־העבדה:

עבדים היינו

ויהי בימים ההם ויגדל
משה ויצא אל־אחיו
וירא בסבלתם:

ומשה היה רעה
את־צאן יתרו חתנו
כהן מדין וינהג את
הצאן אחר המדבר
ויבא אל־הר האלהים
חרבה: וירא מלאך
יהוה אליו בלבת־אש
מתוך הסנה וירא וו
והנה הסנה בער באש
והסנה איננו אכל: ויאמר משה
אסרה נא ואראה את המראה
הגדל הזה מדוע לא יבער הו
הסנה: ויקרא
אליו אלהים מתוך הסנה---

וַיֹּאמֶר אַל־תִּקְרַב הֲלֹם
שַׁל נְעָלֶיךָ מֵעַל :
רַגְלֶיךָ כִּי
הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה
עוֹמֵד עָלָיו אַדְמַת
קֹדֶשׁ הוּא : וַיֹּאמֶר
יְהוָה רָאֹה רָאִיתִי
אֶת־עֳנִי עַמִּי אֲשֶׁר
בְּמִצְרָיִם וְאֶת צ :
צַעֲקָתָם שָׁמַעְתִּי :
מִפְּנֵי נֹגְשָׂיו כִּי יָדַעְתִּי
אֶת מַכְאֹבָיו : וְעַתָּה
לְכָה וְאֶשְׁלָחֲךָ :

והוצא את עמי בני
ישראל ממצרים

ועתה לך בוא מצרימה
ובאת אל העניים והאמללים
ואל כל הנאנחים והנדכאים
ואמרת אליהם כי עבדים
הם והם לא יבינו, כי
אמללים הם והם לא ידעו
כי גדול עניים וגדולים
מכאוביהם ונורא לחצם
והם לא יאמינו: ופקחת
עיניהם בחזק יד ועל כל
עניים וגאלת אותם:

ועם רב ימשך אחריך
מקרב אחיך אשר לא
ידעת ואשר לא ידעוך
ומקרב כל העם אשר

מסביב אשר רע ומר להם
והיית לאב המון אדם רב
ולראש שבטיו ועשית מן

התולעים ארם
ומן האדם עם
ומעפרות חול ארץ

ויהי מקץ שלשים שנה
וארבע מאות שנה: ויהי
בעצם היום הזה יצאו כל
צבאות ה' מארץ מצרים:

היום אתם יצאים
בחודש האביב

אז ישיר משה ובני
ישראל את־
השירה הזאת
ליהוה ויאמרו
לאמר אשירה
ליהוה כי־גאה
גאה סוס ורכבו
רמה בים :

ויסעו כל עדת בני ישראל
ממדבר־סין למסעיהם על־פי
יהוה ויחנו ברפידים ואין מים
לשתת העם : וירב העם עם משה :

וַתִּשָּׂא כָּל־
הָעֵדָה וַיִּתְּנוּ אֶת
קוֹלָם וַיִּבְכּוּ הָעָם
בַּלַּיְלָה הַהוּא׃
וַיִּלֹּנוּ עַל־מֹשֶׁה
וְעַל אַהֲרֹן כֹּל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמְרוּ אֲלֵיהֶם

כָּל הָעֵדָה לוּ־מַתְנוּ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
אוֹ בַּמִּדְבָּר הַזֶּה לוּ־מָתְנוּ׃ וְלָמָה יְהוָֹה
מֵבִיא אוֹתָנוּ אֶל־הָאָרֶץ הַזֹּאת לִנְפֹּל
בַּחֶרֶב נָשֵׁינוּ וְטַפֵּנוּ יִהְיוּ לָבַז הֲלוֹא
טוֹב לָנוּ שׁוּב מִצְרָיְמָה׃ וַיֹּאמְרוּ אִישׁ
אֶל־אָחִיו
נִתְּנָה רֹאשׁ וְנָשׁוּבָה מִצְרָיְמָה :

קוּמוּ תּוֹעֵי מִדְבָּר, צְאוּ מִתּוֹךְ הַשְּׁמָמָה,
עוֹד הַדֶּרֶךְ רַב עוֹד רַבָּה הַמִּלְחָמָה

רַב לָכֶם לָנוּעַ, לָנוּד בָּעֲרָבָה
וְלִפְנֵיכֶם פְּרוּשָׂה דֶּרֶךְ גְּדוֹלָה רְחָבָה

קוּמוּ אֵפוֹא נָדִים עִזְבוּ אֶת הַשְּׁמָמָה
אַךְ אַל־יַעַל קוֹלְכֶם דִּרְכוּ עֹז בִּדְמָמָה

פֶּן צַעַדְכֶם יַרְגִּיז מִדְבָּר וְנִרְדָּמָיו
אִישׁ וְאִישׁ בִּלְבָבוֹ יִשְׁמַע הֵד פְּעָמָיו

אִישׁ בִּלְבָבוֹ יִשְׁמַע קוֹל אֱלֹהַּ דֹּבֵר
לְךָ הַיּוֹם לְאֶרֶץ חֲדָשָׁה אַתָּה עֹבֵר

בְּצֵאת יִשְׂרָאֵל
מִמִּצְרַיִם בֵּית
יַעֲקֹב מֵעַם לֹעֵז׃
הָיְתָה יְהוּדָה
לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל
מַמְשְׁלוֹתָיו׃ הַיָּם
רָאָה וַיָּנֹס הַיַּרְדֵּן יִסֹּב
לְאָחוֹר׃ הֶהָרִים רָקְדוּ
כְאֵילִים גְּבָעוֹת כִּבְנֵי
צֹאן׃ מַה לְּךָ הַיָּם כִּי תָנוּס
הַיַּרְדֵּן תִּסֹּב לְאָחוֹר׃
הֶהָרִים תִּרְקְדוּ כְאֵילִים גְּבָעוֹת
כִּבְנֵי צֹאן׃ מִלִּפְנֵי אָדוֹן חוּלִי
אָרֶץ מִלִּפְנֵי אֱלוֹהַּ יַעֲקֹב׃ הַהֹפְכִי הַצּוּר
אֲגַם מָיִם חַלָּמִישׁ לְמַעְיְנוֹ מָיִם׃

יוֹם לְיַבָּשָׁה נֶהֶפְכוּ מְצוּלִים
שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְּחוּ גְאוּלִים
דְּגָלֵי בֵּן תָּרִים עַל הַנִּשְׁאָרִים
וּתְלַקֵּט פְּזוּרִים כִּמְלַקֵּט שִׁבֳּלִים:

זָכוֹר אֶת הַיּוֹם הַזֶּה
אֲשֶׁר יְצָאתֶם מִמִּצְרַיִם

וְהִיא שֶׁעָמְדָה לַאֲבוֹתֵינוּ וְלָנוּ
שֶׁלֹּא אֶחָד בִּלְבַד עָמַד עָלֵינוּ
לְכַלּוֹתֵנוּ: אֶלָּא שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר
עוֹמְדִים עָלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ: וְהַקב"ה
מַצִּילֵנוּ מִיָּדָם

בְּכָל דּוֹר וָדוֹר חַיָּב
אָדָם לִרְאוֹת אֶת עַצְמוֹ
כְּאִלּוּ הוּא יָצָא מִמִּצְרָיִם:

פסח: עם שומר במשך אלפי
שנים את יום צאתו מבית עבדים
ודרך כל מחילות השעבוד והאונס
והאינקביזיציה והשמד והפרעות
נושאת האומה בלבה את הגעגו-
עים לחופש ומביאה אותם לידי
בטוי עממי אשר לא יפסח על
כל נפש מישראל, על כל נפש
עניה ומרודה:

איזה יצר חירות טבוע בלב עם
שיכול היה באביב ימיו ליצור :
יצירה גאונית כזאת ולמסור
אותה מדור לדור :

בכל דור ודור חיב
אדם לראות את עצמו
כאלו הוא יצא ממצרים:

חֲלוֹם חָלַמְתִּי בִּצְעָקָה קַמְתִּי
נוֹרָא מְאֹד אֲהָהּ! אֲהָהּ!
אֵין עַמִּי, עַמִּי אֲשֶׁר חָלַמְתִּי
אֵינֶנּוּ עוֹד: בָּא לִי, בָּא!

„הָהּ, אֵל בְּרָמָה!" נְעָרִים, זְקֵנִים
אֶקְרָא רְתֵת גַּם נָשִׁים וָטַף
עַל מָה וְלָמָה כְּבָר אֵינָם, אֵינָם
עַמִּי מֵת סִפְקִי כַף!

כֹּה אֶבְךְּ בִּיגוֹנִי
גַּם יוֹם גַּם לֵיל
עַל מָה רִבּוֹנִי
וְלָמָה אֵל

שפך

חמתך

אל־הגוים

אשר לא־ידעוך ועל־ממלכות
אשר בשמך לא קראו: כי־א
אכל את־יעקב ואת־נוהו
השמו: שפך־עליהם זעמך
וחרון אפך ישיגם: תרדף
באף ותשמידם מתחת שמי ה׳:

ראי אדמה, כי חיינו בזבזנים עד מאד!
בהיקף מילין ברבבה, מעין סתר
זרע שמנו... לא עוד
פניני זגוגיות של בשמית, זרע חטה כבדה,
גרגר שעורה חתיל כתם, שבולת שועל חרדה
ראי אדמה, כי חיינו בזבזנים עד מאד ·
פרחי פרחים בך שמנו רעננים ובהוד
אשר נשקתם השמש מנשיקתה ראשונה
מצניע חן עם יפה קלח קטורת כוסו נכונה
ועד שידעו צהרים בעצם קצער התם
ובטרם רוו טל של בקר בחלומות אור נבטם
הא לך הטובים בבנינו, נער טהר חלומות,
ברי לבב נקיי כפים, טרם חלאת אדמות
וארג, ימים עודו שתי ארג תקוות יום יבוא
אין לנו טובים, מכל אלה · את הראית ואיפה
ואת תכסי על כל אלה · ועל הצמח בעתו
מאה שערים הוד וכח קדש לעם מכורתו
ברוך קרבנם בסוד מות, כפר חיינו בהוד...
ראי אדמה, כי חיינו בזבזנים עד מאד!

מי יתן ראשי מים
ועיני מקור דמעה
ואבכה יומם ולילה
את חללי בת עמי

מנעי קולך מבכי
ועיניך מדמעה
כי יש שכר לפעלתך
ושבו מארץ אויב
ויש תקוה לאחריתך
ושבו בנים לגבולם

היתה עלי יד־ה׳ ויוצאני ברוח ה׳
ויניחני בתוך הבקעה והיא
מלאה עצמות: והעבירני עליהם סביב ס
סביב והנה רבות מאד על־פני הבקעה ו
והנה יבשות מאד: ויאמר אלי בן־אדם
התחיינה העצמות האלה ואמר ה׳ אלהים
אתה ידעת: ויאמר אלי הנבא על־העצמות
האלה ואמרת אליהם העצמות היבשות
שמעו דבר־ה׳: הנה אני מביא בכם רוח
וחייתם: ונתתי עליכם גידים והעלתי עליכם
בשר וקרמתי עליכם עור ונתתי בכם
רוח וחייתם וידעתם כי אני ה׳: ונבאתי
כאשר צויתי ויהי קול כהנבאי והנה־ר
רעש ותקרבו עצמות עצם אל־
עצמו: וראיתי והנה עליהם גידים ובשר

עָלָה וַיִּקְרַם עֲלֵיהֶם עוֹר מִלְמָעְלָה
וְרוּחַ אֵין בָּהֶם׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנָּבֵא אֶל־
הָרוּחַ הִנָּבֵא בֶן־אָדָם וְאָמַרְתָּ אֶל־הָרוּחַ
כֹּה־אָמַר ה׳ אֱלֹהִים מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בֹּאִי
הָרוּחַ וּפְחִי בַּהֲרוּגִים הָאֵלֶּה וְיִחְיוּ׃
וְהִנַּבֵּאתִי כַּאֲשֶׁר צִוָּנִי וַתָּבוֹא בָהֶם
הָרוּחַ וַיִּחְיוּ וַיַּעַמְדוּ עַל־רַגְלֵיהֶם
חַיִל גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד׃ וַיֹּאמֶר אֵלַי
בֶּן־אָדָם הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה כָּל־בֵּית יִשְׂרָאֵל
הֵמָּה הִנֵּה אֹמְרִים יָבְשׁוּ עַצְמוֹתֵינוּ
וְאָבְדָה תִקְוָתֵנוּ נִגְזַרְנוּ לָנוּ׃ לָכֵן
הִנָּבֵא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה־אָמַר ה׳
אֱלֹהִים הִנֵּה אֲנִי פֹתֵחַ אֶת קִבְרוֹתֵיכֶם
וְהַעֲלֵיתִי אֶתְכֶם מִקִּבְרוֹתֵיכֶם עַמִּי
וְהֵבֵאתִי אֶתְכֶם אֶל־
אַדְמַת־יִשְׂרָאֵל׃

הִנֵּה אֲנִי לוֹקֵחַ אֶת־בְּנֵי יִשְׂ
יִשְׂרָאֵל מִבֵּין הַגּוֹיִם
אֲשֶׁר הָלְכוּ־שָׁם וְקִבַּצְתִּי אֹתָם
מִסָּבִיב וְהֵבֵאתִי אוֹתָם אֶל אַדְמָתָם׃
וְעָשִׂיתִי אֹתָם לְגוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ׃

כִּי בְשִׂמְחָה תֵּצֵאוּן וּבְשָׁלוֹם
תּוּבָלוּן הֶהָרִים וְהַגְּבָעוֹת
יִפְצְחוּ לִפְנֵיכֶם
רִנָּה וְכָל עֲצֵי הַשָּׂדֶה יִמְחֲאוּ כָף׃

הִנֵּה יָמִים בָּאִים

וְנִגַּשׁ חוֹרֵשׁ בַּקּוֹצֵר
וְדֹרֵךְ עֲנָבִים בְּמֹשֵׁךְ הַזָּרַע וְהִ
וְהִטִּיפוּ הֶהָרִים עָסִיס וְכָל־ הַגְּ
הַגְּבָעוֹת תִּתְמוֹגַגְנָה׃ וְשַׁבְתִּי אֶת
שְׁבוּת עַמִּי יִשְׂרָאֵל וּבָנוּ עָרִים
נְשַׁמּוֹת וְיָשָׁבוּ וְנָטְעוּ כְרָמִים וְ
וְשָׁתוּ אֶת־יֵינָם וְעָשׂוּ גַנּוֹת וְאָכְלוּ
אֶת פְּרִיהֶם׃ וּנְטַעְתִּים עַל־אַדְמָתָם
וְלֹא יִנָּתְשׁוּ עוֹד מֵעַל אַדְמָתָם׃

מ צ ו ק ת הימים הקשים, ארץ בחגור, ברק אש עזה מאיר אותנו באור הסכנה הגדולה. לו תקום בנו עתה ברית הנצורים, שתעשה אותנו נועזים, מאוחדים ועצמאיים. לו נחיה בעת רק בחשבון האחד של קיומנו, מנוערים מחשבונות קצרי נשימה ובזים לחסדי זרים.

ארץ עיפה להורגים. ארץ רעבה ומתפללת לשלום, וירדה על הקת מה יודעים עלינו, הללו שעצם קיומנו להם הוא נושא לעיון ולמיקוח ? מה הם יודעים על עמלנו, על חיינו העמוקים, על חלומותינו. על קשרינו עם האדמה הזאת והללו נצבים עלינו כשוטרים, כממונים מטעם המוסר האנושי.

אין אנו אורחים נוטים ללון. אנו נבדלים מכל הזרים שירעה ארמת המכורה שלנו. אנו תושבים. חלק בלתי נפרד מן הנוף הזה, ממשפחת העמים המקיפה אותנו.

תהי חרבנו ממורטת. בל תדבק בה חלודת–איבה, ובל תנצוץ בברק גאוה. יהיו לוחמינו נבונים ליום בו יכותו חרבותם לאתים. תהי זו מורשת שבלים וחרב, מורשת אשר עוז נעורים עם רצינות מוסרית יצוקה בה – זו חרבם של מתישבים, אשר מתוך השבלים ולמענן היא נשלפת. עד כי תור השלום יגיע, ולשד נעורים לא ישוקע עוד בקרבית, עובדי אדמה עברים, לוחמים לשעבר, יהיו נתונים לחריש ולבנין, למען יום זה כי יבוא

ת ה י ה ר ו ח נ ו ע ז ה

בשעה שהניפונו את הרגל עניים היינו ודלים, אבל חזוננו וחלומנו היו שיר. כיום שגבנו בחומר וברוח. אין יחף בינינו ואין רעב, וצהלת ילדינו עולה בחצרותינו. רק בדידותנו בעם–זו מצוקתנו.

הקיבוץ שעריו פתוחים לכל אדם עובד, לכל יהודי עולה. משפחתנו - עם ישראל כולו. ביתנו - ארץ ישראל כולה מים ועד מדבר. שליחותנו - גאולה לעם כולו, לארץ כולה. הכרתנו - הקומונה דרך לישראל בארצו, עתיד כל עם עלי־אדמות.

בחג החירות תעל קריאתנו להמוני בית־ישראל המתקבצים מגלויות:

ביתנו פתוח! בואו!

קְרַב יוֹם אֲשֶׁר הוּא לֹא יוֹם וְלֹא לַיְלָה

רָם הוֹדַע כִּי לְךָ יוֹם אַף לְךָ לַיְלָה

שׁוֹמְרִים הַפְקֵד לְעִירְךָ כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה

תָּאִיר כְּאוֹר יוֹם חֶשְׁכַת לַיְלָה

אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא
אֵלִיָּהוּ הַתִּשְׁבִּי
אֵלִיָּהוּ הַגִּלְעָדִי

בִּמְהֵרָה יָבוֹא אֵלֵינוּ עִם מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד:

עַל הַגֶּפֶן וְעַל פְּרִי
הַגֶּפֶן וְעַל תְּנוּבַת
הַשָּׂדֶה וְעַל אֶרֶץ חֶמְדָּה
טוֹבָה וּרְחָבָה שֶׁנָּחֲלוּ
אֲבוֹתֵינוּ וַאֲנוּ לֶאֱכֹל מִן
מִפִּרְיָהּ
וְלִשְׂבֹּעַ
מִטּוּבָהּ

לחיים

הוצאת ועדת התרבות של
הקיבוץ המאוחד
כתב וציורים מעשה ידי
גדעון קיך